

MMB 1644

VILÁG

'90. szeptember

Tartalomjegyzék

Bartha Zsuzsanna:	
Elnökségi tudósítás	3
Sajtófigyelő	7
Dr. Földi János:	
Olvastam egy cikket Indiáról	8
Bartha Zsuzsanna:	
Levelezői rovat	9
Ifjúsági rovat	10
Semseyné Legeza Ilona:	
Könyvismertető	11
Lak István: Száz éve született	
Franz Werfel	11
Kanizsa József: Őszi éjjel	13
Zenei rovat	14
Sportrovat	17
Szerkesztőségi közlemény	18
Pályázati felhívás	19
Felhívás irodalmi pályázatra	21
Meghívó hangversenyre	21
Kutyaoldal	22
Hirdetések	23
Reklám	24

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata
Felelős kiadó: Erhartné dr. Molnár Katalin főtltkár
Felelős szerkesztő: Bartha Zsuzsanna
Kiadóhivatal 1146 Budapest, Május 1. út 47.
Telefon: 1-210-440/14 mellék
ISSN 0209-6765

Gyászjelentés

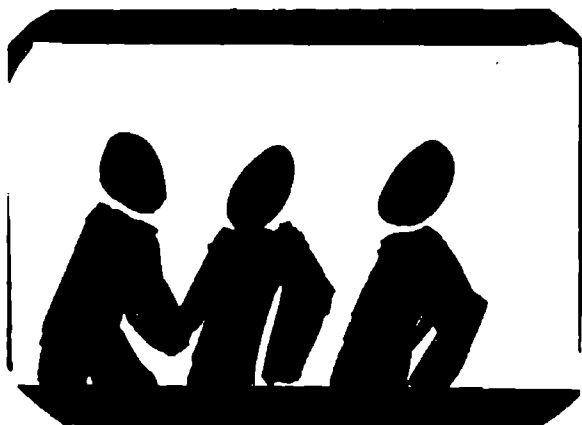
Szerkesztőségünk mély megrendüléssel tájékoztatja az olvasókat arról, hogy Kovács Csongor, a Gyengénlátók Általános Iskolája és Nevelőotthona igazgatója 1990. augusztus 2-án, életének 51. évében váratlanul elhunyt.

Kovács Csongor több évtizede dolgozott a gyengénlátás szakte-

riületén, s egy évtizeden át volt a Gyengénlátók Általános Iskolája és Nevelőotthona igazgatója is.

Halála nagy veszteség a vakügy egésze szempontjából is. Tisztelettel adózunk emlékének.

3

A nyári szünetet követően 1990. augusztus 30-án ülésezett a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége Elnöksége. Hiányzó: Lak István — igazoltan.

Az ülésen öt napirendi pont került megvitatásra. Elsőként Bódis Károlyné, a pénzügyi osztály vezetője tartott beszámolót az első félév gazdálkodásáról. A tájékoztató kivonatos ismertetőjét a mellékletben találhatják.

A beszámolót követő hozzászólásokból és véleményekből is egyértelműen az derült ki, hogy a legégetőbb feladat a bérek rendezése, ami a szakmai munka színvonalát is nagymértékben befolyásolhatja. A következő határozat született: Sürgős feladat a szövetség dolgozóinak bérrendezésére minden lehetőséget megkeresni.

Bartha Zsuzsanna

Elnökségi tudósítás

Dr. Szigeti György még e témánál tett hozzászólása már szervesen illeszkedett a 2. napirendi ponthoz (Anyagi forrásaink bővítésének lehetőségei, melyről a főtítkár tartott beszámolót) is, melyből az alábbi gondolatot fontosnak érzem kiemelni.

„A szövetség maga gazdálkodik. A címkézett pénzek megszűntek. Magunknak kell megteremtenünk a működési feltételeket.”

A főtítkár beszámolójából az alábbiakat tudhattuk meg. A terembérleti díjakból, a Vakvezető Kutyaképző Iskolán történő panziótatásból, az Országos Széchenyi Könyvtárnak végzett felolvasásokból származott ugyan a szövetségnek saját bevétele, de ezek nem olyan jelentős összegek. Nagyobb összeget jelentett az Osvát Ernő Alapítvány elnyerése (erről

4

már többször is esett szó korábban), s a legújabb a Rehabilitációs Alapból elnyert 770 ezer forint.

A szövetség igyekszik a pályázati felhívásokat naprakészen figyelni, s mindenhová, ahová csak esélye lehet, pályázatot nyújt be.

A boglárlellel üdülőben tavaly is és az idén is voltak önköltségen üdülő csoportok. Ezzel kapcsolatban Szőke László dr. elmondta, hogy az Üdültetési Bizottság az üdülő hasznosítására vonatkozó javaslatokat dolgoz ki.

Dr. Szigeti javaslataiból a következőket emelem ki: Az adományszámlán szereplő összegből kb. ötmilliót „tőkésíteni” kellene, azaz pl. letéti jegyekbe fektetni. A letéti jegy államilag garantált. Ezenkívül be kellene vezetni valamilyen, a vakok részére rendszerezett, állandó bevételt biztosító játékot. A megyei elnökségek különböző tevékenységi célokra elhelyezési igényekkel forduljanak a helyi tanácsokhoz.

A MVGYOSZ-nek át kell térnie a vagyongazdálkodásra. A fenti javaslati is ezt kívánják elősegíteni.

Az Országos Elnökség állásfoglalása alapján egy úgynevezett vagyongazdálkodási Bizottság jött létre (Bódis Károlyné, Erhartné dr. Molnár Katalin, Máriás Andrásné, dr. Molnár Antal, dr. Szigeti György), amely novemberben beszámol a gazdálkodási lehetőségekről.

Az elnökség elfogadta azt a javaslatot is, hogy a MVGYOSZ foglalkozzon a szerencsejáték gondolatával, s az információk beszerzésével Cserna Sándor hivatalvezető-helyettest bízta meg. Ugyanígy elfogadásra került a megyei szervezetek elhelyezési igény kérelme.

Következett a 3. napirendi pont: Érdekvédelmi tevékenységünk jelen

helyzete a választások tükrében címmel, dr. Szigeti György előadásában.

Az előadó bevezetőjében leszögezte, hogy a MVGYOSZ semmiféle párthoz nem tartozik.

A parlamentben az eddig megvitatásra került törvények bennünket nem érintettek. Mindezek őszre várhatók. A szociális gondoskodás a jövőben teljesen a civil társadalom önszerveződésére alapszik. Az állam biztosítani fogja az alapellátáshoz szükséges pénzeszközöket a fogyatékosok érdekvédelmi szervezetei számára. A többi, szükséges pénzösszeget pedig magunknak kell előteremtenünk.

A 4. napirendi pontban Erhartné dr. Molnár Katalin számolt be a Fehérbot Nemzetközi Napjára szervezett programok előkészületeiről. A program október 16-án a Zeneakadémián veszi kezdetét, ahol egy vak japán hegedűművész ad hangversenyt. (A részletes programot a lapban már most megtalálhatják — a szerk.)

Október 17-én kerül sor a tudományos ülésre „Belső értékeink” címmel. Fővédnök: dr. Surján László népjóléti miniszter. Október 21-én délelőtt kerül sor a „Hogy súlya legyen a szónak” c. vetélkedő döntőjére. Délután pedig vak költők verseiből irodalmi összeállítás hangzik el. Egy úgynevezett bonsai kiállítás megnyitójára is sor kerül e napon. (Bonsai = törpefatermesztés.)

Az 5. napirendben a negyedéves határozatokat és azok végrehajtását vizsgálták felül és fogadták el.

Ezt követően Pinviczki György, a Braille-Emlékérem Bizottság vezetője elmondta, hogy a Hajdú-Bihar megyei elnökség egyet nem értését fejezte ki írásban a megye által javasolt két személy éremfokozatának megváltoztatása miatt. Döntésüket ők akkor is alaposan megindokolták, s továbbra is az arany és ezüst fokozathoz ragaszkodnak. Hosszas tanácskozás után, kivételes esetként, az elnökség

helyt adott a megyei elnökség kérelmének azzal a feltétellel, hogy az ezzel járó költségeket a megye vállalja magára. Meg kell azonban azt is jegyezni, hogy az érvek száma nem növekedett ezáltal.

A tanácskozáson az alábbi bejelentések hangzottak el:

—Képesség Olimpia megrendezésére kerül sor Hongkongban,

—Az elnökség szeptemberi ülésén dr. Szél Lajos, a Rehabilitációs Bizottság munkájáról, mint a bizottság vezetője számol be.

—Rithnovszky János vakvezető kutyákról írott könyvére a szakvélemények alapján, annak könyv alakban történő megjelentetésére a szövetség nem tart igényt. Ezt az elnökség egyhangúlag el is fogadta.

—Elfogadták a Vakvezető Kutyával Közlekedők Szakosztájának felajánlását, miszerint az új gazdáknak ingyenesen, az összeszoktatás ideje alatt mindenféle szaktanácsot megadnak. Ezzel egyidejűleg Rithnovszky János szaktanácsadói állását megszüntették.

—Elkészült az első vakok számára használható ping-pöng asztal, mely a Vakok Állami Intézetében került átadásra.

—A nyomdagép beüzemelése augusztusban nem járt sikerrel. A nyugatnémet mérnök megérkezett ugyan, de a gépben több hibás alkatrészt is talált. Reményeink szerint, talán szeptember végén egy újabb mérnök érkezik.

Melléklet

A MVGYOSZ Pénzügyi Osztályának 1990. első félévére vonatkozó beszámolója

(kivonatos ismertetés)

Eredeti előirányzatunk 27811000 forint volt, ebből állami támogatás 25 millió, saját tervezett bevétel 2811000 forint.

Bevételeinknek természetesen fedezniük kell a kiadásokat. Az első félév folyamán 700 ezer forint póthitelben részesültünk.

Ebből 600 ezer forint támogatást a Művelődésügyi Minisztériumtól kaptunk, az Osvát Ernő Pályázat keretén belül, a „Vakok Világa” folyóirat költségeinek hozzájárulásaként. 100 ezer forinttal az Országos Széchényi Könyvtár támogatta szövetségünket. A támogatást felolvassói díj kifizetésére fordíthatjuk. A pót-előirányzatokat figyelembe véve, költségvetési tervünk 28511000 forintra emelkedett. A kiadás teljesítése az előirányzathoz képest 14143180 forint, ami 50%-os teljesítést mutat.

A részarányosnál figyelembe vehető az az 50%-nál nagyobb kiadás, a TB-járulék, a biztosítási díj, az árueladás, valamint az anyagjellegű kiadásnál és az ÁFA-kifizetésnél tapasztalható. A túllépést az anyagjellegű kiadásoknál az energia-áremelkedések, a TB-járuléknál az 1989. december hónapban kifizetett jutalmak TB-jének januári átutalása, a biztosítási díjaknál a megkötésre került új épület- és berendezésbiztosítások, az ÁFA-nál a helyiségbérelti díjak után felszámított nem tervezett kiadások okozták. Az összes költségeken belül a kiadások megoszlási aránya, ha az összkiadást 100%-nak tekintjük, akkor:

—központ 66%,

—megyék 22%,

—Vakvezető Kutyaképző Iskola 6%,

—Boglárlellei üdülő 6%.

A bevételek alakulása:

Az első félévben befolyt összeg 14683702 forint, ami az előirányzatok figyelembevételével 52%-os. Tehát az összbevétel teljesítése összességében véve ütemesnek mondható. Ki-

emelkedő túlteljesítés a hangoskönyv-értékesítés bevételénél tapasztalható (217%). Ez a teljesítésszázalék azonban nem reális, mivel a könyvelési adat az Országos Széchenyi

Könyvtárnak végzett kazettamásolásért részünkre átutalt forintértéket tartalmazza. Ezt még csökkent a munkát végző dolgozók részére kifizetendő munkabér, SZJA-átutalás és a 43% TB-járulék, ami mind bevételt módosító tényező.

Magas teljesítési százalékot mutat az árueledés bevétele is (83%), viszont a kiadás teljesítése 96%-os volt. A Lapról Hangra, a tagdíj és az üdülési bevétel sajnos nem éri el a kívánt 50%-ot.

A központ adományszámlájának egyenlege 1990. első félévét bezárólag: 9559285 forint,

a megyei szervezetek adományszámlájának egyenlege: 2940838 forint volt.

Egy pár szót szeretnék szólni a felügyeleti szerv részéről folyósított pénzellátási rendszerről. Bizonyára Önök is tapasztalták, hogy megyei szervezeteink részére is csak havi, illetve kéthavi ellátmánynak megfelelő összeget tudtunk átutalni. Ennek a finanszírozási rend változása volt az oka. Feltételezhető, hogy a támogatások utalási rendszerében az elkövetkezendő időszakban sem lesz változás. Ez eléggé nehezíti a munkát, mivel a hónap végén szinte sorrendiséget kell kialakítanunk az utalások sorrendjében, hogy minden vállalt kötelezettségünknek eleget tudjunk tenni.

Ebben az évben megyei szervezeteink eredeti jóváhagyott költségvetését több okból is módosítani kellett. Például: béremelés, helyiségbérleti díjak emelkedése, bérközponosítás.

A Pénzügyi Osztályon a kontírozó

könyvelő kilépése miatt egy új dolgozó felvételére került sor. A szűkös bérkeret miatt az állást külső dolgozóval nem tudtuk betölteni. Ezért az osztályon belüli átszervezéssel oldottuk meg a problémát, és az anyag-könyvelői állásra vettünk fel egy fiatal, kezdő munkaerőt.

A szövetség dolgozóinak rendkívül alacsony alapbére miatt lelkes, tenni-akaró, de kezdő vagy nem megfelelő szakmai végzettséggel rendelkező dolgozókat vagyunk kénytelenek foglalkoztatni, ami persze nemcsak a pénzügyi osztályra, hanem a szövetség más területein dolgozó munkatársakra is vonatkozik. Véleményem szerint nem megengedhető, hogy ezek a kényszermegoldások rontsák a szövetség szakmai és gazdasági munkájának színvonalát.

Változást jelentett a pénzügyi munkában az első félévben a központ bérszámfejtés bevezetése, amit — úgy érzem — kisebb-nagyobb zökkenőkkel sikerült megoldani. 1990. július 1-vel a szövetség összes dolgozójának bérszámfejtése központilag történik.

A MVGYOSZ Pénzügyi Osztálya és Országos Elnöksége ezúton is köszönetet mond a megyei szervezetek adminisztrátorainak azért, hogy rugalmas és segítőkész munkájukkal határozottan hozzájárultak a központi bérszámfejtés bevezetéséhez.

—A Homérosz Kórus szeptember 6-tól egyhetes zenei táborban vesz részt Boglárlellén, s a 30 fő részére a szövetség térítésmentesen biztosítja az ellátást.

Végezetül Kuminka Györgyné elnök elmondta, hogy a Vakok Állami Intézete vezetősége sérelmezte a V. V. júniusi elnökségi tudósításában Pinviczki György hozzászólását, mely az intézetet elmarasztalta. A jövőben az ilyen nyilatkozatok megtétele előtt körültekintőbben kellene informálódni.

A kérdés tisztázásra kerül a VAI-val.

Sajtófigyelő

7

Világtalanok-siketek párbeszéde (Kurír, 1990 augusztus)

A San Francisco mellett élő Mrs. D. Philipnek nem jutott könnyű sors osztályrészül. Kétéves volt, amikor megvakult és nyolc, amikor megsüketült. Beszélni tud ugyan, de nehézségekkel és a külvilággal való kapcsolattartás hihetetlenül bonyolult számára. Ha édesanyjával kíván érintkezni, akkor egy számítógépen elolvassa az édesanyjától érkezett üzeneteket, majd ugyanígy, a Braille-írás segítségével válaszol, amit a gép közönséges írásra „fordít le”.

Húsz éve házasok Bobbal, és ezidő alatt egy sajtósági kommunikációs rendszert fejlesztettek ki; a férfi Braille-írógépen ír, a nő pedig szóban válaszol. Ezenkívül kézjelekkel is érintkeznek, 26 féle jelet használnak. Mindkét fajta kommunikáció korlátozott azonban, ha a külvilággal kívánnak kapcsolatba lépni. A San Francisco-i Egyetem professzora, dr. Chris Ardil segített a problémát megoldani.

Kidolgozott egy műkezet, amely kétféleképpen működik. Egy számítógéppel összekötve a gépbe táplált

üzeneteket átalakítja kézjelekké, a világtalan halláskárosult pedig a műkézről leolvassa azokat. Működik a rendszer fordítva is; a számítógép a kézmozdulatokat alakítja át írássá, illetve beszéddé egy speciális kesztyű segítségével. Mrs. Philip szerint a találmány rendkívül megkönnyítené sorstársainak életét, hiszen maga is számtalanszor volt olyan helyzetben, hogy négy szemközt szeretett volna beszélni az orvosával, de ez lehetetlen volt egy harmadik ember közreműködése nélkül.

Az asszony máris talált módot arra, hogy egy hasonló problémákkal küzdő fiatalembernek segítsen. A 17 éves George még teljesen elszigetelten él szüleivel egy farmon. A fiú születése óta világtalan és halláskárosult, és most kézjelek segítségével először részesült a másokkal való kommunikáció élményében. Igaz, nem ment könnyen a beszélgetés, mert a szülei portugálok, így Mrs. Philippel csupán néhány alapvető dologról tudtak társalogni a kölcsönös bemutatkozásokon kívül.

A szakértők szerint még az ilyen, eddig reménytelenül elszigetelt emberek magányát is megszüntetheti a találmány, ha egyszer rendszerré fejlesztik.

8

Dr. Földi János

Olvastam egy cikket Indiáról

A Vakok Világa 1990 augusztusi számában olvastam Szabó Lászlóné írását Vallás és templom művészet Indiában címmel.

A szerző megrekedt a formáknál és nem tért ki az ezek mögött rejlő vallásfilozófiai magyarázatra. Indiában valóban telis-tele vannak a templomok erotikus szobrokkal, domborművekkel, és a vallásban is jelentős szerepük van a szexuális szimbólumoknak, de ez csak a forma. A lényeg a tartalom, az ok, hogy miért van ez.

Természetesen a nyugati, keresztény kultúrkör, a nemiséget bűnnek tartó felfogásával szemben az egyéb kultúrák — így az indiai is — sokkal természetesebben közelednek a témához. Az erotikus szimbólumok megértéséhez néhány gondolat erejéig foglalkoznunk kell a számkhja filozófiájával. Ezen irányzat két princípiumra vezet vissza a „teremtést”. Purusának nevezi a mozdulatlan, férfias jellegű szellemiséget. A másik principium a prakriti, a lehetőségek összessége, az aktivitás, a női aspektus. A purusa a prakriti lehetőségeiből teremti meg a világ sokrétűségét úgy, hogy közben ő érintetlen, mozdulatlan, változatlan marad.

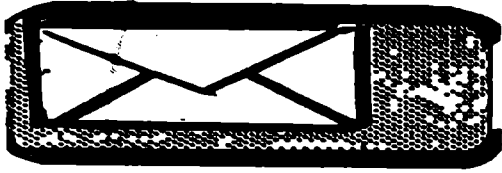
Erre az alapra épül rá a hindu tantra, ahol a purusát Sivának, a prákritit

pedig Saktinak nevezik. A templomokban lévő műalkotásokban, amelyek szexuális jeleneteket ábrázolnak, Siva és Sakti egyesül. Helyzetük kifejezi a filozófiát — és az indiaiak elsősorban ezt látják bennük — Siva alul helyezkedik el mozdulatlanul (gyakran úgy is ábrázolják, mintha aludna), Sakti pedig fölötte, ő az aktivitás, benne valósul meg a teremtés. Ugyanez a helyzet a lingammal is. Ez Siva leegyszerűsített szimbolizálása, amelyből a teremtő erő árad.

Az sem helytálló, hogy a buddhizmus bűnnek tekinti a szexualitást. Buddha nem az aszkézist, hanem a mértékletességet hirdette. Arról nem is szólva, hogy a buddhizmusnak is megvan a tantrikus vonala, bár ott a szerepek felcserélődnek a hindu tantrához képest, de ennek is filozófiai oka van.

A tőlünk oly távoli vallások és művészetek bemutatására szánt kis terjedelmet lényegi kérdésekkel kellene kitölteni, nem pedig szimbólumok félremagyarázásával. Egy európai katolikus sem venné jó néven, ha valaki a szentek szenvedéseit ábrázoló műalkotásokról mint a szadizmus szimbólumairól szólna, csak azért, mert nincs tisztában azzal, hogy ezek a szentek a hit mártírjai voltak.

Bartha
Zsuzsanna

Levelezői rovat

Pánczél János makói olvasónk azzal a kéréssel fordult a rovathoz, hogy ismételten közöljük az Egyesült Államokban lévő Biblia-szolgáltatás címét. A kérésnek szívesen eleget tesz, de a következő tudnivalókat is el kell mondanom.

A kérelmet angol nyelven, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége cégjelzéssel ellátott levélpapírján kell elküldeni, a főtktár vagy a megyei titkár aláírásával. A levélben a szövetségnek igazolnia kell, hogy a bibliát kérő személy tagja szövetségünknek. Majd pontosan meg kell adni az illető nevét, címét, s hogy milyen nyelven kéri a könyvet. Tájékoztatásul elmondom, hogy az eddigi összes kérelmet én írtam meg, s a szövetség továbbította. Amennyiben olvasónk is ezt a megoldást választja, úgy kérem, szíveskedjen a nevemre szólóan megküzdeni kérelmét, s természetesen az övét is megírom és továbbítom.

A kért cím pedig:
Bible Alliance, INC.
P. O. Box 621
Bradenton, FL 34206, USA

A következő levél Jakab Zsolt hajdúböszörményi olvasónktól érkezett.

„A legutóbbi, egészen pontosan a júniusi elnökségi tudósításból kiderült, hogy a „Vakok Világa” folyóirat olva-

sottsága igencsak alacsony tendenciát mutat.

Én azt gondolom, hogy az olvasók számának növelése érdekében néhány rovat terjedelmét növelni kéne. Gondolok itt az olvasói levelek rovatra. Új rovatokat is lehetne indítani, pl. az egész országra kiterjedő programajánlatot, vagy az orvos válaszol rovatot. Ez és hasonló témák felkeltenék a fiatalok érdeklődését. A felsoroltakat javaslatnak szántam.”

Köszönöm Önnek segítő szándékát. Szeretném elmondani, hogy azt a bizonyos elnökségi ülést egy kicsit félreértette. A tendencia nem mutat csökkenést, bár túlzott növekedést sem. Természetesen ettől függetlenül is az a cél, hogy az olvasótábor növekedjék, s hogy a lap minél színesebb és érdekesebb legyen. Az Ön által említett rovat (levelezői) terjedelmének bővítése teljes egészében az olvasóktól függ. Minél több észrevételt küldenek be, annál hosszabb lesz a terjedelem.

Az orvos válaszol már a mi terveink között is szerepelt. Sajnálatos módon sem dr. Kádár Adriennehez, sem Kiss Jánoshoz nem érkeztek ilyen jellegű levelek, holott mindketten kérték az olvasókat, hogy forduljanak hozzájuk bizalommal. Lehet, hogy egy újabb formában kell majd ismét megpróbálnunk.

Javaslatain mindenképpen elgondolkodunk, s amit lehet, azt a gyakorlatban is megpróbáljuk hasznosítani.

10

Ifjúsági rovat

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy vak fiú, aki elhatározta, hogy márpedig ő, ha török, ha szakad, de kajakozni fog. El is indultak a barátnőjével Lengyelországba egy vízitúrára, de a rossz idő és egy váratlan betegség keresztülhúzta számításukat.

A kudarc nem törte le, inkább arra ösztönözte, hogy újult erővel lásson neki álma megvalósításának. Amikor elképzeléseit megosztotta a barátaival, azok is nagy lelkesedéssel fogadták az ötletet. Mindenkinek volt valami hozzátennivalója, mindenki szeretett volna valamilyen módon hozzájárulni a vízitúra megvalósításához. Volt aki sátrakat szerzett, volt aki a kajakok és a kenek kölcsönzését intézte, volt aki vállalta, hogy a jelentkezők közül, aki úgy érzi, hogy szüksége van rá, azzal gyakorolja az úszást, s volt aki a biztonság kedvéért szerzett néhány mentőmellényt.

Végre elérkezett az indulás napja. Egy kis csapat a többieket megelőzve vágott neki az útnak, hogy mire azok megérkeznek Tokajba, már a hajók is ott legyenek.

Meleg, zsúfolt vonat, rengeteg csomag. Kisebb-nagyobb zökkenőkkel végül is minden és mindenki megérkezett a Tiszaparra.

Megkezdődtek a vízreszállás előkészületei. S bár egy-két embert leszámítva, már mindenkinek ismerős volt az evező, azért a legedzettebbekben is bújkált egy kis feszültség. A Tisza azonban kegyeibe fogadta őket, így hát megkezdődhetett a két hétig tartó víziparádé.

Meg kellett küzdeniük hősséggel, széllel, hullámokkal, szúnyogokkal és néha önmagukkal is. Olykor térdig gázoltak az iszapban. Átkeltek két zsilipen, keresztül-szelték a kiskörei víztározót. Gyalogoltak

Licskai István

Mese a Nyárról és a Tiszáról

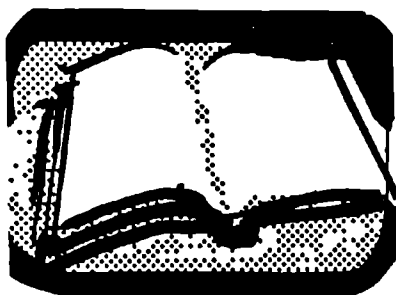
kilométereket kenyérért. Álltak éjszakai őrséget, s aludtak a szabad ég alatt. Ínyükön érezték reggel a tábori kávé bográcsban főtt ízét, s az egész napos törődés után a tojásos sültpaprika mennyei zamatát. Eveztek versenyt az első faluig, s összefogódtak a vízen, hogy ebédeljenek, játsszanak, vagy épp csak azért, hogy megvárják a hátuljövöket, miközben a víz lassan sodorta őket tovább. A tábori sáman hol kisebb, hol nagyobb sikerrel járta az esőűző, szúnyogriasztó, tejbegrízt csomótlanító táncot.

Eveztek alkonyatkor a lenyugvó nap aranyhídján, miközben népdalokat énekeltek, esetleg verset mondtak egymásnak, vagy egyszerűen csak hallgatták a csendet, mit csak az evezők lágy csobbánása tört meg. Találkoztak nudistákkal, orosz kiskatonákkal, barátságos és kevésbé barátságos horgászokkal.

S miután elfogyott a pénzük és letelt az idejük, megkérkeztek Szolnokra. Ezután már csak a vasutasokkal kellett megbirkózniuk, hogy néhány óra múlva lemosva magukról az út porát, a nomád vízivándorokból ismét civilizáltak tűnő városlakókká váljanak. De bármit mutasson is a külső, ők már tudják, mi az igazság! Viszontlátásra, jövőre!

Az 1990. július 16-tól 29-ig tartó Tiszai vízitúrát, melyen látássérültek és látó barátaik vettek részt, támogatta a MVGYOSZ, a BM Határőrség, a BKV Hajózási Üzemigazgatósága és a Vakok Ifjúsági Klubja.

Köszönet érte!

Semseyne Legeza Ilona

Könyv- ismertető

MOLDOVA György (1934—)

Sötét angyal

A szerző első regénye egy 1956 novemberében fegyveres harcokban részt vett, elítélt diák sorsát követi a javító-munkatáborból szerelmi bonyodalmakon át, a családba való visszaérkezésig, s a további magához méltó útkeresésig.

Ebben az írásban is föllelhetők a szerző későbbi jellegzetességei: a köznapi élet kényes kérdései iránti érdeklődés, a cselekményesség, érzelmi telítettség és a magányos hősök szerepeltetése.

Lak István

100 éve született Franz Werfel

1890. szeptember 10-én született Franz Werfel. Gazdag kereskedőcsaládból származott. Szülővárosában, Berlinben, és Lipcsében tanult. Tanulmányai befejezése után lektorként dolgozott a Kurt Wolff kiadóban. Nevéhez fűződik Az utolsó ítélet című expresszionista sorozat megindítása.

Az első világháborúban az orosz fronton harcolt. A háború után Bécsben telepedett le. 1938-ban a hitleri német csapatok elől Franciaországba emigrált a már ismert osztrák költő, regényíró. 1940-ben el kellett hagynia Európát, tovább menekült az USA területére. Kaliforniában halt meg 1945. augusztus 25-én.

Franz Werfel irodalmi munkássága verseléssel kezdődött. Verseiben kifeje-

zésre jutott az expresszionizmus szinte minden gondolati és érzelmi eleme. Verseskötetei: A világ barátja, Vagyunk, Himnikus pátosz, az 1910-es évek első felében jelentek meg. Az utóbbi kötet verseit túlradó emberszeretet, az általános testvériség hirdetése, a háború elítélése jellemzi.

Prózai alkotó munkássága a húszas évek elején kezdődött. E művek között nagy sikert jelentett Werfel számára Verdi című regénye, amelyben az idős zeneköltő életével foglalkozik. Verdi velencei látogatásának találkozásait írja le a szerző. A 69 éves zeneszerző emlékezik ifjúságára, a 40 éve halott feleségére és gyermekeire.

Elbeszélő műveinek csúcsát jelenti a

12

Musa Dagh negyven napja című regénye, amely az első világháború idején játszódik. A mű az örmény nép egy csoportjának hősiességét mutatja be az őket irtó, de-

portálni akaró török és más velük egy szinten álló elnyomók ellen. Az eredeti dokumentumok alapján megírt alkotás tiltakozás a nacionalizmus és mindenfajta faji politika ellen. A regény főszereplője Gabriel Bagradjan örmény származású férfi, aki 1914 végén tér vissza szülőföldre francia feleségével és 14 éves Sze-pan nevű fiával.

Gabriel Bagradjan népe élére áll, egyesíti övéit. A hét falu 5000 örmény lakosát felvezeti a hegyekbe, a Musa Dagh-ra (nem messze a Földközi-tenger északkeleti csücskétől), az ellenállás színhelyére. 1915 nyarán e kis népcsoport leírhatatlan hősiességgel helytáll a túlerővel szemben, visszaveri támadásait. A negyvennapos küzdelemben több száz örmény halt meg, köztük Bagradjan fia is. Az életben maradók pedig az értük érkező mentőhajókra távozhattak az emigrációba. Gabriel Bagradjan szülőföldjén maradt. A regény kiválóan mutatja be a kisebbségi sorsban élő örmény nép harcát az őket leigázó, elnyomó hatalommal szemben. Az örmények ma sem élnek egységes hazában. Egykori országuk helyén, az Örményfennsíkon három állam: a Szovjetunió, Törökország és Irán osztozik. A kb. 4 millió örmény főként az említett országokban él. De szétszórta a világ számos helyén, így Franciaországban, az USA területén és Kelet-Európában is megtalálhatók kisebb csoportjaik. Sajnos a kisebbségi sorsban élő népek helyzete ma sincs megnyugtatóan rendezve. Ez a megállapítás csekély kivétellel érvényes valamennyi, határainkon túl élő magyar népcsoportra is.

Franz Werfel: Verdi, és A Musa Dagh negyven napja című regénye megtalálha-

Franz Werfel

tó szövetségünk hangoskönyvtárában, az utóbbi pedig a Braille-könyvtárban is.

Már A Musa Dagh negyven napja című műben is feltűnnek annak a miszticizmusnak a jelei, amelybe Werfel további fejlődése torkollik. A Halljátok az ígét és a Bernadette című regénye már egyre erősödő vallásosságának jegyében fogant. Bernadette című regényében annak a dél-franciaországi leánynak a történetét dolgozza fel, akinek 15 éves korában, 1858. február 11-én megjelent a Szűzanya (a jelenések többször is megismétlődtek) Lourdes-ban.

Bernadette című könyve előszavában többek között a következőket írja: „1940 júniusának utolsó napjaiban Franciaország összeomlása után, amikor menekülnünk kellett az ország déli részén fekvő lakóhelyünkről, kerültünk Lourdes-ba... Így vezetett a gondviselés Lourdes-ba, amelynek csodáiról eddig csak egészen felületes tudomásom volt. Több héten át

ebben a pireneusi városkában rejtőzköd-
tünk. Félelmes idők voltak, de számomra
egyúttal életem jelentős szakasza, mert
akkor ismertem meg a kis Bernadette
Soubirous csodálatos történetét, és a lour-
desi gyógyulások csodálatos tényeit. Egy
napon nagy szorongatásomban fogad-
lalmat tettem. Ha a gondviselés kivezet
engemet ebből a kétségbeesett helyze-
tekből és megengedi, hogy elérjem Ame-
rika menedéket nyújtó partjait, akkor —
így fogadtam — minden más munkám
előtt Bernadette történetét fogom elmon-
dani, amennyire tőlem telik. Ez a könyv
a fogadalom teljesítése...

írni Bernadette történetét, jóllehet nem
vagyok katolikus, hanem zsidó. Ehhez a
vállalkozáshoz egy sokkal régibb és sok-
kal öntudatosabb fogadalomból merítet-
tem bátorságot. Még azokban a napok-
ban, amikor első verseimet írtam, fogad-
lalmat tettem, hogy tollammal minden-
kor és mindenütt az isteni titkot és az em-

beri szentséget fo-
gom dicsőíteni —
nem hederítve a kor-
ra, amely gúnyosan,
gyűlölködve és kö-
zömbösen fordul el
életünknek ezektől a
végső értékeitől.”

Los Angeles 1941 májusában, Franz Wer-
fel.

Magyarul is megjelent Werfel Berna-
dette című műve, amelyből nyugaton film
is készült.

Verseken, regényeken kívül számos
más irodalmi műfajt írt Werfel. Drámái-
ban történelmi, vallási és aktuális témákat
dolgozott fel. Számos elbeszéléskötete is
megjelent.

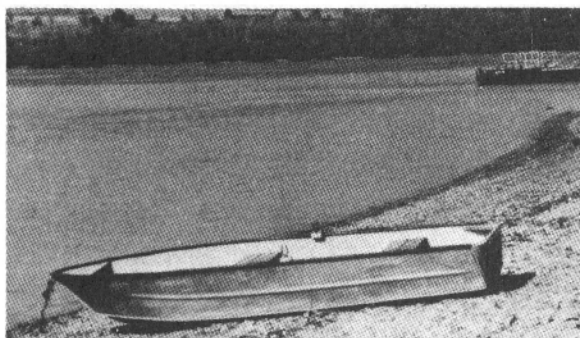
Franz Werfel századunk egyik kiemel-
kedő humanista írója. Regényei világ-
szerte ismertté tették a nevét.

Kanizsa József

Őszi éjjel

(A költő Szirmon az árnyék
c. verseskötetéből)

*Ősz-tépte
rongyos lombok közt
keres a Hold
simogatása csont-hideg*

*Fagyossá vált tekintete
dért köpött homlokom fölé
Zománc-villogású fák
sírnak a szélben*

14

Z E N E I
R O V A T

Kas László

Louis Armstrong, a jazz királya

A trombita az alábbi három fő alkotóelemből tevődik össze:

—Szervetlen elemek sora, úm. Cu, Au, Ag, Zn és egyéb ötvözők

—Szerves alkotók: bonyolult vegyületek konstellációja, Homo Sapiens néven is ismeretes

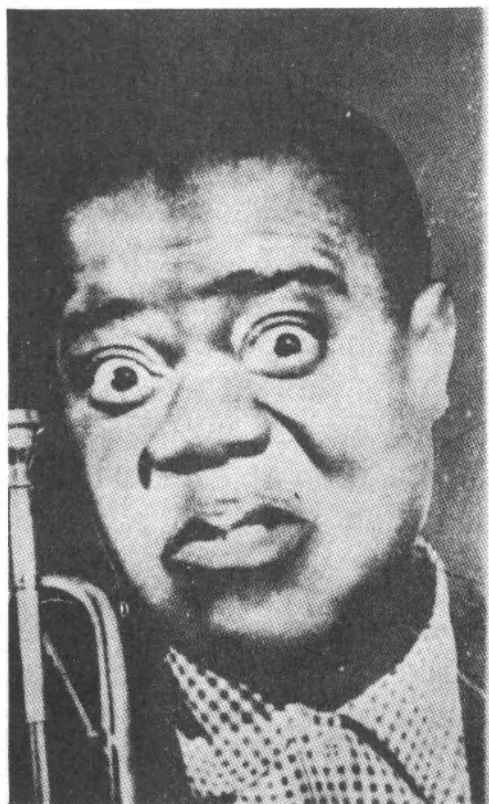
—Transzcendens alkotó, helyesebben: ALKOTÓ, más néven Spiritus Immortalis, halhatatlan lélek. Műhelyéből kerülnek ki azon közlendők, intelmek, zenei kinyilatkoztatások, melyeket az általa alkalmasnak teremtett Homo Sapiens közvetítésével a trombita, mint Isten és ember-alkotta média közül az emberiséggel, szívükbe oltva az isteni mondandót.

Ilyen alkalmas közvetítő, szócső volt Louis Armstrong, akit tisztelői a címben említett kitüntető jelzővel ruháztak fel, még életében.

Az ember úgy vélné, hogy a teremtő kiválasztottjai mind-mind feddhetetlen erkölcsű, bűn nélküli társadalmi környezetből származnak. Nem így volt ez Armstrongnál. New Orleansban, ebben a Mexikói-öbölre néző bűnös amerikai nagyvárosban látta meg a napvilágot 1900. július 4-én — egyidős tehát századunkkal. A bűnös jelzőt névértékén kell értelmeznünk: prostituáltak, stricik, zsebmetszők és egyéb priuszosok, vagy priuszos-jelöltek alkották azt a társadalmi környezetet, melyben a verekedés, a gyilkosság és a vendetta (vérbosszú) napirenden volt. Armstrong sem kerülhetett volna ki ebből az erkölcsi fertőből, ha történetesen 12 éves korában — micsoda ellentmondása a felemelkedés folyamatának! — nem kerül be a fiatalok börtönébe. Hirtelen meg gondolatlanságában, gyermekes hevülettel apja igazi pisztolyával rálőtt

* Maga a tánchelyiség elnevezése is utal a környezet alvilági atmoszférájára: a nyomdafesték tűrés határát éppen súroló, de a valóságoshoz képest még mindig sza-

lonképes „műfordítása” a megnevezésnek annyit tesz: izzadságtól bűzlő seggűek táncterme.

Satchmo

egy utcabeli játszópajtására, aki játékpisztolyával riogatta őt.

Ebben a börtönben jutott először trombitához — ma is múzeumi ereklyeként őrzik ott ezt a hangszert — itt ismerkedett meg a társas zenélés varázsával. Ennek előtte csak vágyódva hallgatta esténként a Funky Butt Hall* elnevezésű szórakozóhelyből kiáradó tánczenét. Főleg a trombitás, a szakértők körében ma is jegyzett Buddy Bolden fantasztikus ritmikájú rögtönzései ragadták meg Louis képzeletét.

Ragged time-nak, rongyos, egyenetlen ritmusnak nevezték akkor ezt az ütemfajta, mintegy embrionális elnevezéseként a később nagy karriert befutott ragtime műfajnak. Akkor, ott

született a dzsesszel együtt, zeneileg iskolázatlan négerek szívéből indult diadalútjára, hogy aztán évtizedek múltán

15

„leiskolázva” a rátarti, ellenzékieskedő zenei patríciusokat, iskolát teremtve ennek a műfajnak, polgárjogot és tanszéket nyerve a világ valamennyi valamire való zeneakadémiáján, egyetemén. Inter feces et urinam nascimur. Ilyen szennyes környezetből tisztogatta Armstrong szeretett műfaját, a jazzt-t, hogy aztán az ő neve által is félmjelezve ez a muzsika is elfoglalja méltó helyét-rangját a „komoly zene” előkelő rendjében. Kell-e jobb bizonyíték ennek igazolására, mint Stravinszki neve? A Katona története c. művének egyik tétele éppen a ragtime elnevezést viseli. Vagy tekintsük Bartókot, aki Benny Goodman neves jazzklarinétosnak ajánlotta Kontrasztok c. kifejezetten dzsesszes veretű művét. De ne álljunk emlékezni Bartókunk Concertójának ugyancsak „ragged time” által motivált egyes ritmikai fordulataira. Sőt! Menjünk vissza Beethovenhez! Engedtessék meg egy merész, szabad eszmetársítás, engedjük szabadjára képzeletünket egy hipotézis erejéig. Ha az idő tájt — mondjuk — egy angol gentleman a Nagy fugát, vagy az op. 135-ös kvartett scherzójának szinkópák által agyonszabdalt ritmikáját hallgatva, és ezen megbotránkozva így kiáltott volna fel: ragged time! — hát igencsak harsány egyetértséssel helyeselt volna az akkori hall-

16

gatóság „profanum vulgus”-a (avatatlan tömege).

Armstrong hangszeres művészetét avatott tollak sokszor és sokhelyütt

leírták, elemezték, értékelték. Játéka nem utánozhatatlan, de minden utánzás csak — utánzat, a szó pejoratív értelmében. Trombitája mellett tegyük említést még másik hangszerről; a torkáról, hangszálairól. Sajátságos, úgymond recsegő, vagy borízű orgánuma némi fizikai-akusztikai nézőpontból való megközelítéssel érthetőbb lesz.

A HiFi fogalmával a zenét hallgató ember nap mint nap találkozik; High Fidelity — azaz magas hűségű hangzásvisszaadást jelöl a rövidítés. Ennek lényege az, hogy a zenei instrumentumok, vagy az emberi hang hangterjedelmét — mely kb. 80-tól néhány ezer rezgésig terjed másodpercenként —, szóval ezt a frekvenciatartományt mintegy „ráültetjük” egy jóval magasabb vivőfrekvenciára.

Ennek következtében a zenei hang színét és karakterét adó felharmonikusok nem ütköznek — interferálnak — a vivőfrekvencia (néhány millió rezgés másodpercenként) szapora hullámaival, vagy másképpen: a magas frekvencia rövid hullámai nem torzítják az alacsonyabb (hang) frekvencia hosszabb hullámait; ezáltal le-

hetséges az említett nagy hűségű Hi-Fi hangzás-visszaadás.

Na mármost: Armstrong a leírtaknak valahogyan a fordítottját csinálja, azaz: saját énekhangjának rezgéstartományait ráülteti egy alacsony, kb. 20—30 Herzes (másodpercenkénti rezgésszám) frekvenciára, melyet nem a hangszálaival hoz létre, hanem talán a toroklebenyének egy „hörgéskeltésre” képes részével. Ez az alacsony rezgés, mint egy csúszó orgonapont kíséri az énekhangot, sajátos karaktert adva ezzel az előadott műnek.

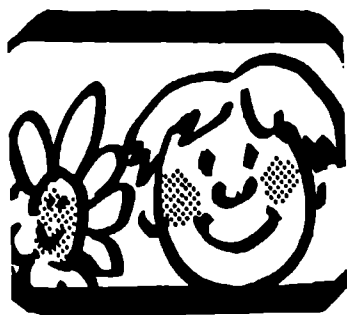
Ennek az effektusnak is ő a feltalálója, kifejlesztője. És hogy ez a szándékos hangtorzítás nem megy az intonáció rovására, az leginkább akkor igazolódik, midőn együtt énekel Bing Crosbyval, vagy Ella Fitzgeraldtal. Nincs disztonálás, nincs káros lebegés! Olyanok együtt, mint két műrepülőgép egybehangolt kötelékrepüléssel

Hát ezzel a szerény kis méltatással emlékezzünk Louis Armstrongra, születése évfordulóján. Az emberek szívében, emlékezetében Satchmo, vagy Dipper néven marad fenn. Büszkén viselte mindkét, gyerekkorából származó gúnynevét: Satchel mouth — Dipper mouth, vagyis: táska-szájú, avagy merőkanál szájú. Ezt a száját is az Isten formálta anatómiai műhelyében, hogy alkalmas legyen kicsalni azt a sok-sok mennyei hangot a trombitájából.

**Ürülékben és vizeletben születünk (tán Seneca?). Ritmizáljuk költőibbé az idéze-

tet: Kínok közt születünk, ürülék, s vizelet közepette.

Sport rovat

17

Dosek Lajosné

Atlétáink az asseni Mozgáskorlátozottak Világ bajnokságán

Négy atlétánk teljesítette tavaly a nevezési szintet és sikerült mind-egyiknek eljutni a versenyekre. A magyar csapat — mozgáskorlátozott úszókkal, ping-pongossal, ülőröplabdásokkal együtt 41 fő — július 10-én repült katonai gépeken Groningenbe, Hollandiába. Itt már vártak bennünket a rendezők autóbusszokkal és hostesekkel, majd elszállítottak a Johann Frizo kapitányról elnevezett NATO-laktanyába, ahol a versenyek idejére szállásban és ellátásban részesültünk.

A 16 nemzet katonai egységei hadgyakorlatokon vettek részt vagy szabadságolták őket, csak az őrség látta el szigorúan feladatát. Igazolvány nélkül se ki, se bel! Még a hálókiosztók és szórakozóközpontok, étkezősátor és autóbusz-állomás között is igazoltattak.

Az igazolványt az érkezésünkkor készített színes fényképpel azonnal a nyakunkba akasztották az étkezési jegyfüzettel együtt. Emellett egy ajándékcsomagot is kaptunk, melyben esőköpenyt, pipereszereket és egy-egy kést találtunk. Ez utóbbival a vákuum-csomagolású ételeket könnyen felbonthattuk. Sokféle üdítő és gyümölcs állt rendelkezésünkre a nagy

sátor közepén felállított tálalókon.

A versenyek és edzések öt környékbeli városkában voltak, ahová 5—15 percenként indultak a buszok. Elsőnek Hegedüs Béla állt rajthoz, és 10.22 méteres lökessel negyedik lett. Két nap múlva diszkoszvetésben 29.50 méterrel ugyancsak negyedik helyen szerzett pontot a magyar csapatnak. Alig fél óra múlva Oláh József magasugrásban indult, a 170 cm-t sarkával leverte, így hatodik lett. Két nap múlva hármasugrásban sikerült a negyedik helyen végeznie 11.61 méterrel. Távolugrásban bizonytalan rohamai miatt nem jutott a nyolcas döntőbe. Még első nap az esti versenyeken Nagy Dénes is rajthoz állt; súlylökésben ezüstérmet szerzett 12,47 méterrel. Két nap múlva 33,70 méteres diszkoszvetéssel hetedik lett. Ezután következett a gerelyhajítás, melyben már Pazinczár Attila is rajthoz állt. Dénes az első sorozatban a harmadik helyre került, Attila az ötödik sorozatban 43,10 méterrel ezüstérmet szerzett, de ezzel Dénest le szorította a dobogóról. Másnap Attila 800 méteres futásban a hetedik lett, már csak az ötpróba volt hátra.

Sajnos, az ellenfelek közül többen visszaléptek. Végül esős, szeles idő-

18

ben négyen kezdtek a versenyt. Gorbenko Igor, a világcsúcstartó távolugró itt is 6,70 métert ugrott, s ezzel 300 pont előnyt szerzett Attilával

szemben. Igor megnyerte a 100 méteres futást, Attila a gerelyhajítást, majd a diszkoszvetést is, de az 1500 méteres futás újra Igor győzelmét hozta. A pontversenyben Igor 3031 ponttal győzött, Attila 2652 ponttal

ezüstérmes lett, a belga Meeresmann 2526 ponttal a bronzérmet vihette haza.

A magyar csapat mérlege:

5 arany-, 12 ezüst-, 2 bronzérem, 12 negyedik hely, 3 ötödik és 2 hatodik hely, ami 155 olimpiai pontot jelent. Ezzel megnövekedtek reményeink a barcelonai Paraolimpián való részvételre. Ehhez járult hozzá kicsiny csapatunk három ezüstérmével, 4 negyedik és egy hatodik helyezéssel.

Szerkesztőségi közlemény

Ezúton tájékoztatjuk az olvasókat, hogy a szerkesztőségi munka jellegéből adódóan az alábbi időpontokban érhetnek el bennünket telefonon. Miután minden hónap 5. és 15. a lapzárták időpontjai, így ezen időpontokat közvetlenül megelőző

három-négy napban délelőtt 10-től délután 15 óráig rendszerint elérhetőek vagyunk a 12-10-440/14-es mellék telefonszámon. Természetesen levélben is fordulhatnak hozzánk továbbra is.

Szerkesztőség

Pályázati felhívás

19

Az Autizmus Alapítvány és Kutatócsoport pályázatot hirdet

„NEM VAGYOK ANNYIRA MÁS”

címmel.

Várjuk minden tartalmi, formai korlátozás nélkül, írott vagy magnószalagra mondott, esetleg rajzokkal, képekkel illusztrált formában, **mozgás, értelmi, autisztikus, érzékszervi, beszéd- vagy halmozottan sérült** emberek életírását, személyes vallomását. Feltétlenül várjuk gyermekek vagy fiatal felnőttek írását, vagy az őt nevelő szülő, felnőtt róla szóló beszámolóját.

Pályázatunk célja, hogy társadalmunkat megismertesse a „más”-ság mindennapi gondjaival, kudarcaival, örömeivel, sikereivel. Akik vállalják, hogy akár dokumentum, akár szépirodalmi jellegű önvallomásukat megosztják másokkal, segítenek a hasonló nehéz helyzetben élőknek és segítenek abban is, hogy az egészségesek társadalma jobban megértse, elfogadja és befogadja kevésbé szerencsés társait, vagyis abban, hogy a társadalmi integráció sikerebb legyen.

Kérjük, írjanak gyermekkorukról, arról, hogy milyen környezetben nőttek

fel, milyen volt otthonuk légköre és milyen volt helyzetük a családban?

Milyen volt helyzetük gyermekként tágabb környezetükben, iskolában vagy intézetben?

Hogyan szembesültek saját fogyatékoságukkal és hogyan élték ezt meg, hogyan sikerült (vagy nem sikerült) később fiatal felnőttként ezt feldolgozniuk?

Hogyan fordult sorsuk, amikor elérkezett az iskolásévek vége, „pályát”, munkát, hivatást kellett választaniuk. Volt-e módjuk a választásra? Felkészítette-e a család, intézet Önöket a felnőtt életre, melyet „más”-ság tudatában kezdtek meg?

Milyen az életük ma? Aki idősebb, írjon arról, hogy életének különböző szakaszaiban mikor volt könnyebb és mikor a legnehezebb elfogadtatnia magát embertársaival? Aki előtt még előtte az élet, írjon terveiről, álmairól, vágyairól — még akkor is, ha azok nem mindig tűnnek reálisnak — tanulási szándékaikról és azok esetleges akadályairól, mitől félnek, mi aggasztja Önöket?

Fordultak-e segítségért valakihez, amikor gondjaik meghaladták teljesítőképességüket, ha igen, milyenek voltak a reakciók, kaptak-e segítséget, ha igen, kitől és milyen módon, ha nem, milyen indokkal? Írjanak ön-

20

magukról, külső és belső tulajdonságaikról, arról, hogy kik állnak Önök mellett, kik a barátai?

Van, aki nem szívesen vall saját személyéről, azokat kérjük, írjanak bármiről, amit fontosnak tartanak elmondani, ezzel mintegy elméleti segítséget nyújtva azoknak, akik szívesen fordulnának a bármilyen fogyatékossgal élő embertársaik felé, csak zavarban vannak, nem tudják, hogyan kezdjenek hozzá, félnek, hogy szánalomnak tekintik közeledésüket, vagy félnek attól, hogy kínos visszautasításra lelnek.

Pályázati feltételek

1. A pályázat jelíges. Kérjük azonban, hogy lezárt borítékban mellékeljék legfontosabb személyi adataikat. Név, kor, foglalkozás, lakcím stb. Itt kérjük feltüntetni, hogy írása önéletrajzi jellegű, vagy ha nem önmagukról írnak, akkor jelöljék meg a műben szereplő személyhez fűződő viszonyukat.

Az adatokat a szerző és a szereplő személy vagy annak jogi képviselője beleegyezésének megszerzéséig titkosan kezeljük.

2. A pályázat nem lehet „költői” mű: a valósághoz hűnek kell lennie, természetesen a szereplők neve megváltoztatható.

3. A pályázatok értékelését egy, az Alapítvány által létrehozott bizottság végzi.

4. A kiemelkedő munkákat pénzjutalomban részesítjük (5—10 000 Ft-ig).

5. A pályamunkákból tudományos szociológiai elemzést készítünk, emellett az arra alkalmas írásokat akár teljes terjedelemben, akár részleteiben, szerkesztett vagy átdolgozott formában megjelentetjük, a szerzővel való megállapodás értelmében névvel vagy anélkül.

Minden esetben, ha megjelentetjük a pályamunkát, akkor az esetleges pénzjutalomtól függetlenül az éppen érvényben lévő szerzői ívhonoráriumot is kifizetjük.

6. A pályázat határideje 1990. december 31-e, azonban — e határidő előtt és után — folyamatosan örömmel fogadjuk a beérkező pályaműveket. Az első kiértékelést 1991 februárjában végzi el a bizottság és közzé tesszük annak eredményét. További elbírálás a beérkező pályamunkák mennyiségétől függően folyamatosan történik.

7. A pályaműveken kérjük feltüntetni a „Nem vagyok annyira más” jelíget és az Autizmus Alapítvány 1098 Budapest, Távíró u. 21. címére eljuttatni!

Munkájukhoz jó munkát kívánva, nagy szeretettel és érdeklődéssel várjuk írásaikat, vallomásaikat.

Felhívás irodalmi pályázatra

21

Tagsági kezdeményezésre „Humorfesztivál” címmel irodalmi pályázatot hirdetünk. A pályázatra humoros írásokkal, monológokkal, villámtréfákkal vagy legfeljebb háromszereplős jelenetekkel lehet jelentkezni. A pályamű előadva nem lehet hosszabb 10 percnél.

Az írásokat gépelve, vagy pontírással kérjük leadni. A pályázat jeligés, a pályázó nevét és címét zárt borítékban kérjük leadni. Ezen felül kérjük

feltüntetni, hogy vállalkozik-e írásának bemutatására. A jeligét ne felejtsek el ráírni a boríték külsejére!

A pályaműveket szakértő zsüri bírálja el, az első három helyezett pénzdíjazásban részesül. A hat legjobb mű a farsangi bálon bemutatásra kerül, közülük a vendégeknek legjobban tetszőt közönségdíjban részesítjük.

Beküldési határidő december 15.

Meghívó hangversenyre

A Fehér Bot Napja alkalmából Takayoshi Wanami világszerte ismert vak japán hegedűművész lép fel október 16-án este fél 8-kor a Zeneakadémia kistermében.

*A hangverseny programja:
Schubert D-dúr szonatina
Beethoven A-dúr (Kreutzer)
szonáta op. 47.*

Dobos Kálmán: Kamarazene

hegedűre és zongorára

Janáček: Szonáta hegedűre és zongorára

Bartók: Első rapszódia

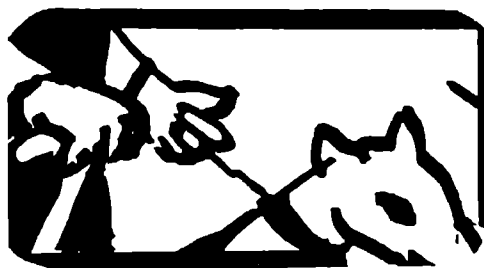
Zongorán közreműködik:

Almásy László

Jegyek 100 Ft-os áron a Filharmónia Vörösmarty téri pénztárában, a Zeneakadémián és a Vakok Szövetsége kultúrosánál kaphatók.

22

Kutya- oldal

A Vakvezető Kutyaival Közlekedők Szakosztályának és a Vakvezető Kutyaképző Iskola híradója

A Vakvezető Kutyaképző Iskola (továbbiakban: iskola) 1990-ben kölyök-kutya-nevelési programot indított a kiképzésre kerülő kutyák utánpótlásának érdekében. Ehhez kapcsolódik a Vakvezető Kutyaival Közlekedők Szakosztályától (VKKSZ) származó és a korábbi években már alkalmazott ötlet, hogy a kölyökkutyák nevelésére olyan vezetőkutyára váró látássérülteket kérünk fel, akik kellő ambícióval és megfelelő tartási körülményekkel rendelkeznek a programban való részvételhez.

Jelentkezés esetén az iskola a rendelkezésre álló, vagy számára hozzáférhető kölyökkutyákat elhelyezi a nevelést vállaló nevelőgazdáknál, a programnak megfelelő ütemezésben.

Ezen kölyökkutya-nevelési program célja, olyan ingergazdag környezetbe szokott, családba illeszkedő, engedelmis viselkedésű egy-másfél éves kutyák képzésbe vonása, melyek specifikus kiképzés után visszakerülnek nevelőgazdáikhoz, hogy munkájukkal hálálják meg a gondos nevelést.

Ennek alapfeltétele, hogy a felnevelt kutyák az említett korban megfeleljenek a vakvezető kutyák alkalmassági követelményeinek. A kölyökkutya gondozásához, táplálásához, egészségvédelméhez és neveléséhez szükséges instrukciókat, továbbá az alkalmassági feltételek leírását az

iskola a nevelőgazdák rendelkezésére bocsátja.

A kiskutyák fejlődését az Iskola rendszeresen ellenőrzi, szakoktatói pedig segítséget nyújtanak különböző problémák felmerülése esetén.

A kölyöknevelés némi anyagi megterhelést jelent a nevelőgazdának, hiszen a táplálás, az egészségvédelem és a felszerszámozás elképzelhetetlen ráfordítás nélkül. Ezért a MVGYOSZ vezetése tervezi a program keretében nevelkedett és kiképzés után a nevelőgazdához visszakerülő vezetőkutyák esetében a hatezer forint oktatási hozzájárulás elengedését.

Ez évben eddig hat kölyökkutya — labrador retriever és német juhászkutya — került olyan látássérült nevelőgazdához, aki igényt jelentett be vezetőkutyára, vagy a közeljövőben szándékozik azt megtenni.

Kiképzés alatt áll egy német juhászkutya, amely nevelőgazdájához fog visszakerülni örökös használatra.

Az Iskola kölyöknevelési programja biztosítani látszik az 1991. évi kiképzési programhoz a kutyák nagy részét.

Érdeklődni: jelentkezni a Vakvezető Kutyaképző Iskolán lehet. Címe: 1212 Budapest, Dunadűlő sor 203886 Hrsz. Telefon: 13-47-805.

Hirdetések

23

A MGVOSZ Rehabilitációs Osztályára 25—30 év közötti, közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező, humán beállítottságú gyengénlátó munkatársat keresünk. Jelentkezni lehet a 12-10-440/29-es melléken Elekesné Horváth Mártánál.

Eladó egy YAMAHA PS 35 típusú szintetizátor. Érdeklődni lehet napközben 251-82-88, este 16-32-625-ös telefonszámokon Szigeti Sándornál.

35 éves, 160 cm magas, gyengénlátó fiatalember keresi azt a hölgyet, aki társa tudna lenni egy csendes, komoly, baráti szívnek. A levelet „Szép természet” jelígre a szerkesztőségbe várja.

Gyengénlátó, otthont, zenét, színházat és a hosszú sétákat kedvelő alközpontkezelő férfi keresi 33—36 év közötti házias, lakással rendelkező hölgy ismeretségét házasság

céljából. Válaszokat „Otthon” jelígre a kiadóba kér.

36 éves, vidéken élő, elvált gyengénlátó, komoly gondolkodású, megfelelő anyagiakkal és lakással rendelkező, csendes, szerény férfi keres korban hozzáillő szolid, otthonszerető, gyengénlátó hölgyet házasság céljából. Leveletet pontírásban vár a szerkesztőségbe Indián nyár jelígre.

20 éves, barna hajú és szemű, gyengénlátó fiú vagyok. Nagy problémám, hogy nehezen tudok társaságba beilleszkedni. Kedvenc időtöltésem a zene hallgatása, könyvek olvasása, de érdekel a történelem és más egyéb is.

Várom azoknak a vak és gyengénlátó fiataloknak a levelét, akik szívesen megismerkednének közelebbről is velem. A levelet a szerkesztőségbe „Változó Idő” jelígre várom.

24

Ez itt a reklám helye!

Kéziszövésű dísz- számú házba, párnákat, asztali- vagy érdeklődjön és falifutókat, ta- a 13-26-287-es te- risznyákat, újság- lefonszámon GA- tartókat keres RAMVÖLGYI ESZ- káprázatos színek- TER kézziszövő kis- ben és jó minő- iparos sorstárs- ségben? nőnknel.

Látogasson el a Nem fog család- VI. Szív utca 5. ni!

Ez itt a reklám helye!